

Notă privind rezultatul demersurilor întreprinse de Avocatul Poporului referitor la sesizarea din oficiu având ca obiect acordarea pensiei de urmaș pentru copii personalului medical decedat în urma complicațiilor medicale cauzate de infectarea cu coronavirusul COVID-19

Potrivit informațiilor publicate de playtech.ro Fiica doamnei din Fetești, moartă de COVID-19, rupe tăcerea. Ce pensie de urmaș primește de la stat: "Am vrut să vă arăt în ce țară trăim. Rușine!" - IMPACT (playtech.ro) *medicul Mioara Neagu, șefa Unității de Primiri Urgențe (UPU) Fetești, s-a stins din viață la doar 48 de ani, după lungi suferințe cauzate de noul coronavirus. Medicul a plecat dintre noi pe data de 16 octombrie 2020 și tot de atunci fiica acesteia se luptă să-și primească pensia de urmaș pe care statul este obligat să i-o plătească. Din cuprinsul articolului reiese faptul că drama trăită de rudele pacienților uciși de COVID-19 pare că este infinită, dovada venind în fiecare zi de la alte și alte familii. După ce mai multe persoane s-au plâns și au acuzat cadrele medicale de ignoranță și nepăsare cu privire la comunicarea pe care o au cu rudele pacienților cu COVID, a venit rândul fiicei unui medic, mort în urma infecției cu COVID-19. Tânăra trage un semnal de alarmă cu privire la cum nu își îndeplinește statul datoriile față urmașii angajaților statului, răpuși la datorie. (...) După cum bine știți, mama mea a decedat în urma infectării cu virusul Sars Cov-2. În urma acestui eveniment tragic, trebuie să beneficiaz de o pensie de urmaș. Ceea ce nu pot să concep este faptul că în decizia primită astăzi, cauza decesului este „o boală obișnuită” în opinia celor ce au emis-o. Mi se pare o umilință, și în același timp și o jignire adusă la adresa mea și a celor ce au iubit-o.*

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și au fost efectuate demersuri scrise la:

A. Casa Județeană de Pensii Ialomița:

- Solicitarea unui punct de vedere cu privire la situația prezentată în mass-media;
- Motivele pentru care în decizia de pensie s-a prevăzut că acesta a survenit din cauza unei boli obișnuite deși în mass media (*dr. Laura Zarafin, medic primar ATI la Spitalul Colentina: nu avea boli, era foarte tânără, a venit la noi cam după zece zile de evoluție a bolii*) s-a precizat că aceasta a decedat din cauza că a fost infectată cu noul coronavirus;
- Motivele/argumentele/cauzele pentru care fiica doamnei Mioara Neagu, șefa Unității de Primiri Urgențe (UPU) Fetești decedată în luna octombrie 2020, nu a primit pensia de urmaș prevăzută de Legea nr. 56/2020, având în vedere că din documentele prezentate în mass-media, reiese: „cauzele decesului pct. c-d) stare morbidă inițială pneumonie SARS Cov-2”;

B. Casa Națională de Pensii:

- Solicitarea unui punct de vedere cu privire la situația prezentată în mass-media;
- Transmiterea unei statistici privind numărul de urmași (copii) ai personalului medical, decedat în urma complicațiilor medicale cauzate de infectarea cu coronavirusul COVID-19, care beneficiază de dispozițiile Legii nr. 56/2020;

C. Colegiul Medicilor din România:

- Câte persoane au cerut sprijinul colegiilor teritoriale în vederea aplicării Legii nr. 56/2020 și câte au beneficiat de pensie de urmaș ca urmare a sprijinului/îndrumărilor acordate de colegiile teritoriale;
- Care sunt dificultățile întâmpinate de către beneficiari, în aplicarea Legii nr. 56/2020;
- Dacă au fost în vedere propuneri de modificare/completare a actului normativ mai sus menționat, ca urmare a situațiilor întâlnite în practică de colegiile teritoriale; în caz afirmativ care sunt acestea, cui au fost transmise și care este stadiul de lucru al propunerilor.

D. Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Sănătății, să ne comunice dacă, în prezent, este în curs de elaborare un proiect de act normativ care să aducă modificări Legii nr. 56/2020, prin care sunt clarificate și următoarele aspecte:

1. precizarea instituției/ instituțiilor care instrumentează/redactează proiectul de act normativ menționat în răspunsul CJP Ialomița;
2. menționarea sursei de finanțare - Bugetul de stat sau Bugetul asigurărilor sociale de stat privind plata pensiei de urmaș și a ajutorului lunar;
3. ce instituție/entitate eliberează documentul care face dovada că personalul medical în cauză nu a săvârșit o infracțiune pedepsită potrivit legii (art. 1 alin (2) din Legea nr. 56/2020);
4. clarificarea condițiilor de acordare a pensiei de urmaș pentru copilul invalid: dacă are dreptul la pensie de urmaș conform Legii nr. 56/2020, după împlinirea vârstei de 18 ani (având în vedere condițiile diferite prevăzute de Legea nr. 263/2010);
5. dacă pensia de urmaș este de 75% din salariul de bază, este pentru un singur urmaș îndreptățit sau pentru toți urmașii care îndeplinesc condițiile prevăzute de lege, indiferent de numărul acestora;
6. dacă urmează să fie reglementată opțiunea între pensia de urmaș stabilită conform Legii nr. 263/2010 și pensia de urmaș stabilită potrivit Legii nr. 56/2020; aceeași clarificare se impune și pentru opțiunea între Legea nr. 56/2020 și pensia de urmaș stabilită în sistemul militar potrivit Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat;
7. dacă cel decedat era singurul susținător al părinților săi, aceștia (fiecare în parte) beneficiază de un ajutor lunar în cuantum de 50% din nivelul pensiei de urmaș stabilite potrivit art. 4 alin. (1) lit. b). din Legea nr. 56/2020;
8. dacă sunt necesare documente suplimentare eliberate de angajator, DSP etc. din care să rezulte următoarele aspecte:
 - a) salariul de bază/ solda de funcție ale personalului medical la data decesului;
 - b) faptul că a făcut parte din personalul medical definit la articolul 2 alin. (1) din lege, și că a desfășurat activitate în una din unitățile prevăzute la art. 2 din lege;
 - c) împrejurarea că decesul personalului medical s-a produs ca urmare a infecției cu SARS-CoV-2;
9. dacă se va avea în vedere și personalul nemedical care a decedat în urma infecției cu COVID-19 (dacă se își desfășoară activitatea în instituțiile menționate în Legea nr. 56/2020).

În urma demersurilor întreprinse au reieșit următoarele:

1. **Casa Județeană de Pensii Ialomița** ne-a informat că potrivit prevederilor art.6 alin. (3) din Legea nr. 56/2020: „În termen de 15 zile de la data acordării drepturilor prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b) și alin. (2), beneficiarul optează pentru drepturile stabilite conform Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, și pensia de urmaș stabilită potrivit prezentei legi.

CJP Ialomița susține că textul legii sus menționate ridică o serie de întrebări în ceea ce privește aplicarea acesteia, iar pentru clarificarea problemelor întâmpinate în aplicarea legii susmenționate a fost necesară inițierea unui proiect de act normativ împreună cu reprezentanții Ministerului Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Apărării Naționale și Ministerului Afacerilor Interne și ai Casei Naționale de Pensii Publice.

În final, CJP Ialomița a precizat că întrucât infectarea cu COVID-19 nu este cauza de invaliditate prevăzută în art. 68 din Legea nr. 263/2020, **pensia de invaliditate gradul I a titlarei decedate a fost stabilită provizoriu conform actului normativ anterior menționat, la data decesului, având cauza a invalidității „boala obișnuită și accidentelor care nu au legătură cu muncă”.**

2. **Colegiul Medicilor din România** a precizat că la nivelul colegiului au fost înregistrate un număr de 7 solicitări din partea beneficiarilor drepturilor conferite de Legea nr. 56/2020. În urma analizei acestor solicitări s-a constatat că urmașii cadrelor medicale decedate din cauza complicațiilor suferite datorită infecției cu SARS CoV2 **au avut nevoie de consultantă atât în ceea ce privește drepturile pe care le conferă această lege, dar și îndrumare efectivă cu privire la instituțiile competente să le soluționeze cererile.**

De asemenea, a precizat că *s-a constatat o lipsă de informare a caselor județene de pensii cu privire la prevederile Legii nr. 56/2020 sau un refuz de soluționare din partea acestor instituții fiind invocată lipsa unor norme de aplicare. Astfel cererile formulate fie nu au fost soluționate, fie au fost soluționate greșit prin aplicarea prevederilor legii de drept comun, respectiv Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, astfel titularii cererilor sunt în imposibilitatea de a-și valorifica drepturile conferite de Legea 56/2020.*

De asemenea s-a reclamat nesoluționarea cererilor adresate Ministerului Sănătății pentru acordarea drepturilor prevăzute de art. 3 din Legea nr. 56/2020¹.

Pentru deblocarea acestor situații, Colegiul Medicilor din România a menționat că s-a adresat atât Ministerului Sănătății pentru a-i comunica procedura de acordare a acestor drepturi financiare persoanelor prevăzute de Legea nr. 56/2020 cât și Ministerului Muncii și Protecției Sociale cu solicitarea de a analiza modalitatea de punere în aplicare a legii de către Casele Județene de Pensii, însă, până la formularea răspunsului către Avocatul Poporului nu a primit răspuns.

3. În ceea ce privește implementarea dispozițiilor Legii nr. 56/2020, **Casa Națională de Pensii Publice** ne-a comunicat faptul că *până în prezent aceasta nu a fost posibilă întrucât textul legii susmenționat ridică o serie de întrebări în ceea ce privește aplicarea acesteia legate de instituția competentă în stabilirea și plata acestor drepturi, sursa de finanțare, etc.*

Totodată, a precizat că *pentru clarificarea problemelor întâmpinate în aplicarea Legii 56/2020 a fost necesară inițierea unui proiect de act normativ împreună cu Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Afacerilor Interne.*

4. Ministerul Muncii și Protecției Sociale a menționat că la nivelul ministerului a fost elaborat *proiectul de ordonanță de urgență pentru modificarea Legii nr. 56/2020 pentru recunoașterea meritelor personalului medical participant la acțiuni medicale împotriva COVID-19, care, în prezent se află în procedură de avizare interinstituțională.* Totodată, a menționat că proiectul de act normativ clarifică aspectele sesizate de instituția Avocatul Poporului prin adresa nr. 22012 din 30.12.2020.

De asemenea, a precizat că *Legea nr. 56/2020 prin calitatea subiecților săi, personal medical sau civil, este derogatorie atât de la legislația care reglementează drepturile de asigurări sociale în sistemul public de pensii, cât și de la legislația care reglementează drepturile de pensie în sistemul pensiilor militare.*

Până la data întocmirii prezentei note, Ministerul Sănătății nu a transmis niciun răspuns.

În plus, din informațiile publicate în data de 27 ianuarie 2021, pe pagina de internet² Federației Sanitas a precizat că *„după nenumărate solicitări ale Federației SANITAS din România, Guvernul a adoptat Ordonanța de Urgență pentru modificarea Legii nr. 56/2020 pentru recunoașterea meritelor personalului medical participant la acțiuni medicale împotriva COVID-19. Aceasta urmează să fie publicată în Monitorul Oficial. Modificările aduse Legii 56/2020 permit în sfârșit urmașilor salariaților din sistemul sanitar, decedați în urma infecției cu SARS-COV-2, să beneficieze de pensia de urmaș așa cum a fost ea stabilită încă din luna mai a anului 2020”.*

Față de cele de mai sus, propunem ca **sesizarea din oficiu să rămână în lucru**, până la data publicării în Monitorul Oficial al României, a actului normativ de modificare/completare a Legii nr. 56/2020, în vederea analizării/verificării dacă aspectele sesizate de instituția Avocatul Poporului au fost clarificate/incluse în noul act normativ.

București, 1 februarie 2021

¹ La decesul unei persoane dintre cele prevăzute la art. 2 alin. (1), Ministerul Sănătății sau, după caz, ministerele cu rețea sanitară proprie acordă familiei acesteia sau persoanei care a suportat cheltuielile ocazionate de deces, după caz, un ajutor suplimentar în cuantum egal cu de două ori câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

² <https://federatiasanitas.ro/2021/01/27/o-u-g-pentru-modificarea-legii-nr-56-2020/?fbclid=IwAR32hqGOTrfj8ref4c9ok2RHSW-G126Awpql3kioTI68jJKKpkGOTm9tCqQ>